

STAGIU DE DOCUMENTARE ÎN GERMANIA (21 10 1990—16 01 1991)

Grație bursei oferite de fundația Deutscher Akademischer Austauschdienst cu sediul la Bonn, în urma referatului de susținere avansat de prof. dr. Harald Zimmermann de la Universitatea din Tübingen, am putut beneficia de un stagiu de documentare științifică de circa trei luni în Germania în ultimele luni ale lui 1990 și în prima parte a anului următor. Scopul principal al acestui stagiu a fost documentarea în legătură cu o lucrare mai amplă asupra invaziei și dominației mongole în spațiul carpato-dunărean în secolele XIII—XIV, implicând cunoașterea întregului spectru al tabloului etno-demografic, economic-social, politic, cultural și religios de la nordul Dunării Inferioare, precum și a principalelor date privind contactele românilor cu mongolii, invaziile triburilor mongole în estul, sud-estul și centrul Europei, exercitarea dominației Hoardei de Aur în zona gurilor Dunării, dezvoltarea meșteșugurilor, comerțului și a vieții urbane în arealul administrat nemijlocit de autoritățile mongole etc. Totodată, am urmărit numeroase alte probleme referitoare la istoria teritoriilor carpato-dunărene în evul mediu și la raporturile acestora cu regiunile central-europene, reflectate atât în izvoarele scrise, cât și în acelea arheologice. În acest scop, munca de documentare s-a desfășurat în mai multe institute, biblioteci și muzee, unde am avut contacte profitabile cu numeroși specialiști din domeniul istoriei, arheologiei și filologiei.

Timpul de lucru petrecut în Germania a fost împărțit în trei părți aproximativ egale între Freiburg i. Br., Tübingen și München, în fiecare din aceste renumite centre culturale rămânând circa o lună de zile. Menționez în continuare instituțiile unde mi-am desfășurat activitatea și specialiștii cu care am intrat în contact, abordând aspecte conexe preocupărilor mele mai vechi sau mai noi:

FREIBURG I. BR.: Institut für Ur- und Frühgeschichte (prof. dr. Heiko Steuer, prof. dr. Christian Strahl, dr. Wolfgang Pape), Historisches Seminar (prof. dr. Gottfried Schramm), Romanisches Seminar (prof. dr. Paul Miron, dr. Elsa Lüder), Institut für Christliche Archäologie und Kunstgeschichte (prof. dr. Otto Feld), Stadtdenkmalamt (dr. Matthias Untermann), Rumänische Bibliothek, Universitätsbibliothek.

TÜBINGEN: Historisches Seminar (prof. dr. Harald Zimmermann, dr. Konrad Gündisch), Romanisches Seminar (prof. dr. Eugen Coșeriu), Institut für Donauschwäbische Geschichte und Landeskunde (dr. Horst Fassel), Archäologisches Institut, Universitätsbibliothek.

MÜNCHEN: Monumenta Germaniae Historica (prof. dr. Horst Fuhrmann, dr. Norbert Martin), Prähistorische Staatssammlung (dr. Hermann Dannheimer, prof. dr. Hans-Jörg Kellner, prof. dr. Christian Pescheck), Institut für Vor- und Frühgeschichte (prof. dr. Volker Bierbrauer), Süd-Ost Institut (prof. dr. Karl Nehring, dr. Krista Zach, dr. Anneli Ute Habany), Institut für Geschichte (prof. dr. Edgar Hösch), Ungarisches Institut (prof. dr. Horst Glassl), Hochschule für Politik (prof. dr. Dionisie Ghermanu), Bayerische Staatsbibliothek, Bayerisches Nationalmuseum.

De asemenea, am întreprins scurte călătorii la Bebenhauses, Augsburg și Regensburg, pentru a vizita diferite muzee, biserici și monumente medievale. Prezența la Augsburg a fost folosită și pentru a mă edifica în legătură cu activitatea a două instituții cu profil tangent, înființate de numai câțiva ani: Bukovina-Institut și Landmannschaft der Buchenlanddeutschen, coordonate de dr. Ortrud Koltzian și, respectiv, de dr. Adolf Armbruster.

Este de prisos să stăruim asupra marelui profit profesional dobândit în decursul stagiului de documentare în centre de anvergură Freiburgului, Tübingenului și Münchenului și să relev cât de revigorator se dovedește accesul la o ambianță culturală elevată. Dar dincolo de bilanțurile din compartimentele stricte ale domeniilor investigate, recenta călătorie de studii a fost de natură să-mi reînnoască credința că cercetarea cu reverberație nu se poate desfășura fără contacte statornice și diverse cu lumea savantă cu performanțe validate, fără accesarea spre interdisciplinaritate, fără dotări cu instrumentarul indispensabil preocupărilor cărturărești, inclusiv cu aparatură tehnică modernă, fără asigurarea unui climat decent de muncă și de trai celor ce trudesc cu rivină și pasiune în sfera științei.

VICTOR SPINEI

DOCUMENTARE ȘTIINȚIFICĂ ÎN GERMANIA

Studierea economiei monetare, care poate contribui în mare măsură la o mai bună înțelegere a civilizației antice, constituie de mai multă vreme din preocupările mele principale. În această direcție, în cursul cercetării am constatat adesea sărăcia informațiilor bibliografice de care dispuneam, ca și, uneori, limitele metodelor folosite. De aceea, am primit cu multă satisfacție și încredere acordarea unei noi burse pentru documentare în Germania, mulțumită lui Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD). Acest stagiu (20 octombrie 1990 — 15 ianuarie 1991) s-a desfășurat iarăși cea mai mare parte a timpului la Institut für Alte Geschichte al Universității din Saarbrücken, unde întotdeauna am întâlnit o atmosferă caldă și plină de atenție. De altfel, chiar invitația o datoram dlui prof. dr. Peter Robert Franke, directorul acestui major centru de cercetare. Aici, sub conducerea sa, de-a lungul anilor, s-a alcătuit o puternică echipă de specialiști în domeniul istoriei antice și, mai cu seamă, a numismatiei (alături de câțiva tineri, amintim) pe dnii prof. dr. K. Girardet, dr. H. Freis și dr. W. Leschhorn), s-a încheat o bogată bibliotecă, s-a adunat o frumoasă colecție de mlațe și s-a inițiat folosirea unor interesante programe de computer. Așa se explică de ce și alți cercetători români (ca dl. dr. Gh. Poenaru Bordea sau dna dr. Doina Benea) au efectuat în acest institut diverse stagii de documentare, profitând din plin de excelențele condiții de studiu existente aici. De altfel, la aceeași universitate, cum ar fi la Institut für Vor- und Frühgeschichte und Vorderasiatische Archäologie, vin de peste un sfert de veac mulți arheologi români.

Însă, la Saarbrücken, o interesantă activitate are loc și la muzeul landului Saar. Despre aceasta și, mai ales, despre colaborarea tripartită (germano-franco-luxemburgheză) din zona de graniță, printre care și șantiere arheologice comune, mi-au vorbit pe larg și mai vechiul meu prieten, dl. dr. Andrei Miron, ca și tânăra numismată, dna Auguste Schäffer.

Aceleași condiții propice de lucru le-am întâlnit și în ultima parte a documentării, cea de la Bonn, unde regretatul profesor Klaus Kilian și dna dr. Sabine Werner m-au primit și găzduit cu multă înțelegere la KAVA (Kommission für Allgemeine und Vergleichende Archäologie). Tot în Bonn, mai cu seamă în biblioteca și la colecția numismatică a muzeului (Rheinisches Landesmuseum) am reușit să-mi completez o serie de informații lacunare; aici, de asemenea, de un real folos mi-au fost și discuțiile purtate cu dl. dr. Volker Zedelius, care are multe preocupări științifice asemănătoare cu ale mele.

Nu voi mai stăruim asupra altor aspecte care mi-au reținut atenția, atât din domeniul cercetării, cât și de pe alte planuri. Voi mai aminti doar pasager, în încheiere, și vizitele întreprinse la Trier, Köln și Nürnberg, la muzee sau universități. Peste tot, primiri prietenoase, organizare și condiții de muncă dintre cele mai moderne și favorabile. La sfârșit, trebuie să-mi mărturisesc speranța că de asemenea facilități vor putea beneficia tot mai mulți dintre specialiștii noștri, însoțite de cel puțin, ceea ce ar aduce numai avantaje atât cercetării în general, cât și în planul realizărilor individuale.

VIRGIL MIHĂILESCU-BÎRLIBA